

ĐỌC TIỂU THUYẾT VÀ TRUYỆN NGẮN

I – BÀI TẬP

1. Phân tích hình tượng nhân vật trong tiểu thuyết và truyện ngắn cần chú ý những gì ?
2. Cần dựa vào những yếu tố nào của ngôn ngữ truyện ngắn và tiểu thuyết để hiểu tác phẩm ?
3. Nội tâm nhân vật Liên trong truyện ngắn *Hai đứa trẻ* của Thạch Lam được biểu hiện qua những biện pháp nghệ thuật nào ?
4. Nhà văn Nguyễn Tuân đã sử dụng mối quan hệ mâu thuẫn nào để khắc hoạ nổi bật nhân vật Huấn Cao trong truyện ngắn *Chữ người tử tù* ?

II – GỢI Ý GIẢI BÀI TẬP

1. *Nhân vật văn học* là một *chỉnh thể sống động* trong tác phẩm truyện. Nó có ngoại hình, tên gọi, lai lịch, số phận, hành động, tâm lí, ngôn ngữ, tính cách. Các yếu tố khác của truyện như cốt truyện, chi tiết, kết cấu, hoàn cảnh chủ yếu đều nhằm phục vụ cho việc biểu hiện nhân vật. Xác định được như vậy, những điều cần chú ý khi phân tích nhân vật sẽ được hiểu rất rộng và toàn diện.
2. Câu hỏi yêu cầu chú ý vào lời trần thuật và lời thoại của nhân vật với các hình thức của nó. Trong lời trần thuật có giới thiệu nhân vật, hoàn cảnh, cảnh vật,

có sự kể chuyện và phân tích tâm lí, có ý kiến bình luận, đánh giá, có cách xưng gọi nhân vật rất đáng chú ý. Lời thoại của nhân vật không chỉ gồm các lời đối đáp qua lại của các nhân vật mà còn có lời độc thoại, lời độc thoại nội tâm dưới hình thức *lời nửa trực tiếp* phơi mở tâm tư, tình cảm của nhân vật.

3. Đọc truyện ngắn *Hai đứa trẻ*, có thể nhận thấy nội tâm nhân vật Liên được biểu hiện qua các biện pháp nghệ thuật sau :

- Lời kể kín đáo gợi ra cảm xúc trước cảnh vật
- Lời nói và việc làm
- Lời độc thoại nội tâm
- Sự tương phản tâm trạng và cảnh vật.

4. Các quan hệ mâu thuẫn được sử dụng để khắc hoạ nhân vật Huấn Cao trong truyện ngắn *Chữ người tử tù* :

- Quản ngục và Huấn Cao
- Quản ngục và thư lại
- Quản ngục và lính giải tù
- Huấn Cao và quản ngục
- Huấn Cao và án tử hình
- Cảnh cho chữ trong tù.